

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรเป็นสิ่งกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้ถ่ายทอดวัฒนธรรม การเสริมสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียนในการพัฒนาไปในทุกด้าน พันธ์ Һันนาคินท์ (2529, หน้า 210) ได้กล่าวถึงหลักสูตรว่าเป็นเครื่องมือของรัฐในการพัฒนาคนและยังชี้ถึงความเจริญของชาติ ดังนั้น เมื่อสังคมเกิดปัญหาสังคมจะสะท้อนออกมาในรูปของหลักสูตร ในปัจจุบันหลักสูตรเป็นเอกสารทางราชการที่มอบผ่านกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้บุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษานำไปปฏิบัติ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ คือ ผู้บริหารการศึกษาในทุกระดับ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 ตลอดเวลาที่ใช้หลักสูตร ได้มีการติดตามและประเมินผลพบว่า หลักสูตรมีข้อดีอยู่หลายประการ แต่มีสิ่งสมควรได้รับการแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (กรมวิชาการ, 2534, หน้า 46) และต่อมาได้มีการปรับปรุงใน พ.ศ. 2533 เป็นหลักสูตรที่เน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา โครงสร้าง ของหลักสูตรมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ค่านิยมและการจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะ สามารถคิดและแก้ปัญหาเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้ ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 จึงทำให้เกิดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายหลักทางการศึกษามับแรกของประเทศไทยที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลอย่างกว้างขวาง หลังจากการปรับปรุงหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติและได้มีการกำหนดหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมายที่ใช้เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ที่ภาพรวม 12 ปี กำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นช่วงชั้น ๆ ละ 3 ปี โดยกระทรวงศึกษาธิการจะจัดดำเนินการให้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดอย่างชัดเจนว่าให้สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำสาระรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาค ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 2)

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจะต้องอาศัยคนในชาติที่มีประสิทธิภาพ โดยการวางรากฐานทางการศึกษาให้แก่เยาวชน ให้มีคุณภาพที่จะสามารถพัฒนาชีวิตพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตนเอง ครอบครัวและบ้านเมืองให้เยาวชนรู้จักคิด รู้จักใช้หาความรู้ หาประสบการณ์ด้วยตนเอง รู้จักปรับตัว รู้จักแก้ปัญหา รู้จักพัฒนาทักษะในการทำงาน มีค่านิยมที่ดีงาม และส่งเสริมความเป็นเลิศในความสามารถความถนัดของแต่ละบุคคล ตามศักยภาพที่มีอยู่การที่จะพัฒนาและวางรากฐานให้เยาวชนนั้นขึ้นกับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้แล้วนี้ ได้ดำเนินตามแนวทางของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 วรรค 1 ที่บัญญัติไว้ว่า “ให้คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ” และในวรรคที่ 2 ที่ว่า “ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระ ของหลักสูตร” ตามวัตถุประสงค์ในวรรค 1 ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ

จากหลักฐานด้านเอกสารดังเสนอไว้ข้างต้นนี้ จะเห็นความเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์ กำหนดสาระรายละเอียดที่จะนำมาจัดรายวิชา พร้อมทั้งเพิ่มเติมสาระ สอดคล้องสนองความต้องการของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น “เป็นหลักสูตรสถานศึกษา” ซึ่งความหมายครอบคลุมหลักสูตรท้องถิ่นด้วย ดังนั้น บทบาทของ สถานศึกษาและคณะครูต้องเปลี่ยนแปลงไปโดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบและภาระงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากการใช้หลักสูตรมีกระบวนการที่ซับซ้อนหลายระดับหลายขั้นตอน ต้องอาศัยความร่วมมือ จากบุคคลหน่วยงานต่าง ๆ ปัญหาการใช้หลักสูตรอาจมีในหลาย ๆ ด้าน เช่น ทักษะการสอนของครู เอกสารหลักสูตร การใช้สื่อการสอน ที่สำคัญยิ่งคือกระบวนการบริหาร และการจัดการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน สำหรับการเตรียมการใช้หลักสูตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ได้มี การจัดการอบรมครู โรงเรียนนำร่อง และโรงเรียนทุกโรงเรียนเพื่อเตรียมการใช้หลักสูตร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของครูผู้สอนใน โรงเรียน และการบริหารหลักสูตรของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาจันทบุรี ว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษากับคุณลักษณะของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์ ระดับใด เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยและข้อค้นพบไปใช้เป็นแนวทางการ เตรียมความพร้อมสำหรับการ บริหารหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนานักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้อย่าง มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์คุณลักษณะของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี จากการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบสมการพยากรณ์ คุณลักษณะของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีจากการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนภาครัฐและเอกชน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี อาจใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาตนเอง เพื่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี อาจใช้เป็นข้อสนเทศสำหรับการพัฒนาครูอาจารย์ในโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานทั่วไป เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี อาจใช้เป็นข้อมูลสำหรับการกำหนดนโยบายและแนวทางในการทำโครงการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนกับคุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ดังนั้นคำถามในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับใด
2. คุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับใด

3. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสามารถทำนายคุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียนได้หรือไม่ และมีสมการทำนายว่าอย่างไร

4. สมการทำนายคุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี จากการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน ระหว่างโรงเรียนภาครัฐกับเอกชนมีค่าพารามิเตอร์ของสมการเท่ากันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน สามารถทำนายคุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี

2. สมการพยากรณ์คุณลักษณะของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี จากการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนระหว่างโรงเรียนภาครัฐและเอกชนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดการดำเนินงานจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 1, 4) และประสานแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ แนวคิดของ มอท (Mott, 1955 อ้างอิงจาก ภรณ์ กิริติบุตร, 2524, หน้า 66 – 67) Hoy and Miskel (1991, pp. 398), Steers (1977, p. 8) และภรณ์ กิริติบุตร (2529, หน้า 4) เป็นกรอบความคิดในการ กำหนดขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ไว้ ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปรที่เป็นภารกิจต้องปฏิบัติ 7 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 1.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 ด้านการกำหนดแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.4 ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร
- 1.5 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
- 1.6 ด้านการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.7 ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้รับจากการศึกษาดังนี้

2.1 เป็นคนดี

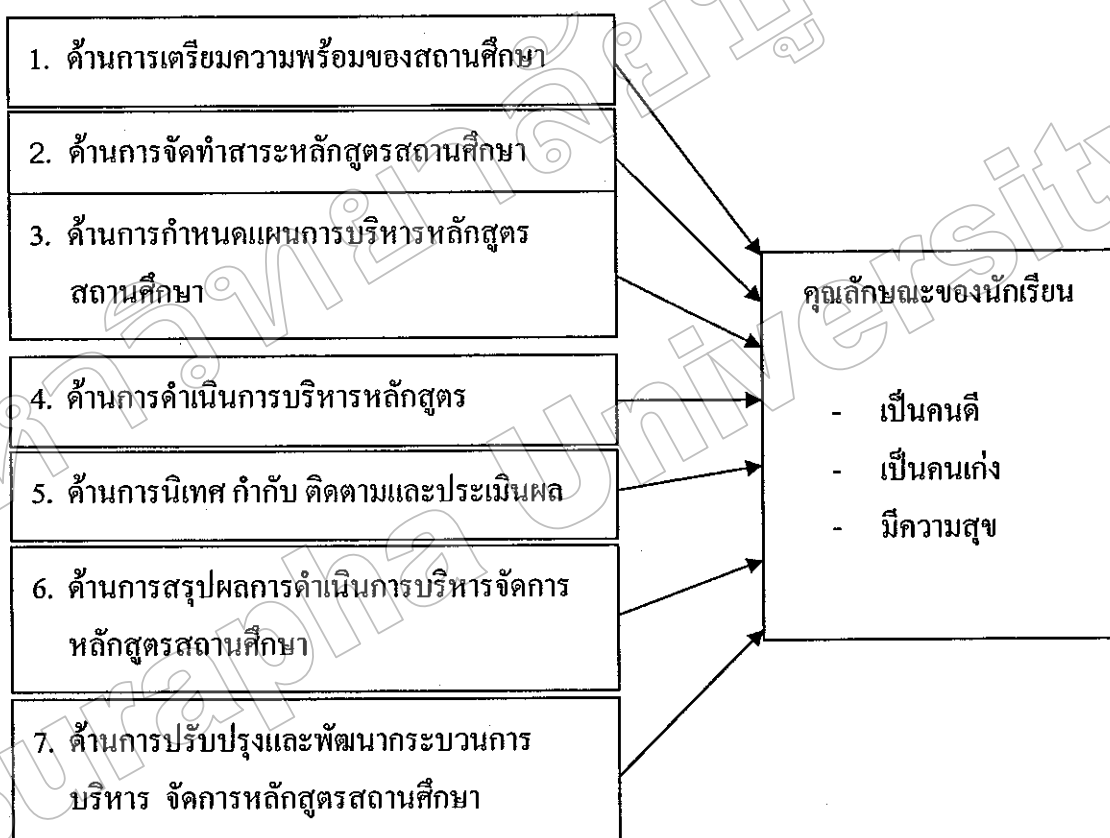
2.2 เป็นคนเก่ง

2.3 มีความสุข

เมื่อประสานแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จึงได้กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนกับคุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ดังภาพประกอบที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่จันทบุรี เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหาการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะของนักเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 7 ด้านดังนี้

- 1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 1.2 ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 ด้านการกำหนดแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.4 ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.5 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
- 1.6 ด้านสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.7 ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย ครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี จาก 241 โรงเรียน รวมทั้งหมด 4,074 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2548 ใช้ประเภทของโรงเรียน และเขตอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา เป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี รวมทั้งหมด 351 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น คือ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนที่ต้องปฏิบัติการกิจ 7 ด้าน คือ

- 3.1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 3.1.2 ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.1.3 ด้านการกำหนดแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.1.4 ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.1.5 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
- 3.1.6 ด้านสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

3.1.7 ด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียน ได้แก่ความสามารถของนักเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 จำนวน 3 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านเป็นคนดี

3.2.2 ด้านเป็นคนเก่ง

3.2.3 ด้านมีความสุข

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2544

2. หลักสูตรแกนกลาง หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ เกิดการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานมีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกอย่างมีความสุข

3. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนว การบริหารจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติ ประกอบด้วย

3.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ

3.2 การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการโดยการศึกษาวិเคราะห์ข้อมูล กำหนดปรัชญาและเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละช่วงชั้นและจัดสัดส่วนเวลาเรียน กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และ สาระการเรียนรู้ กำหนดสาระของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดสื่อการเรียนรู้และกำหนด การวัดผลและประเมินผล

3.3 การกำหนดแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการ เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ จัดหา เลือก ใช้ ทำและพัฒนาสื่อ จัดกระบวนการ เรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วัดผลและประเมินผล เน้นแนว การวิจัยเพื่อพัฒนา และการนิเทศ กำกับ ติดตาม

3.4 การดำเนินการบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการโดยการประเมินคุณภาพ ภายใน การประเมินคุณภาพภายนอกและการรายงานผลที่ได้จากการใช้หลักสูตร

3.5 การนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการ โดยเริ่มตั้งแต่ การแต่งตั้งคณะกรรมการ วางแผนการนิเทศ สร้างเครื่องมือ ดำเนินการนิเทศ รวบรวม วิเคราะห์ สรุปผลและรายงาน

3.6 การสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการ ประเมินผลการใช้หลักสูตร สรุปผลการใช้หลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตร และจัดการรายงานประเมินผลเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน ได้รับทราบ

3.7 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการนำผลการติดตามและรายงานผลการประเมินไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. คุณลักษณะของนักเรียน หมายถึง ความสำเร็จในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีผลทำให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี เป็นคนเก่งและมีความสุข ตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย

4.1 เป็นคนดี หมายถึง คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งด้านจิตใจ และพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ پاکเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจ เป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างสันติสุข

4.2 เป็นคนเก่ง หมายถึง เป็นคนที่สมรรถภาพสูง ในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถ ด้านใดด้านหนึ่งรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นต้นเป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี ความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและทำประโยชน์ให้ เกิดแก่ตน สังคมและประเทศชาติ

4.3 มีความสุข หมายถึง คนที่มีสุขภาพ ดีทั้งกายและจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกาย แข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดพ้นจากการตก เป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนได้แก่ ผู้อำนวยการ สถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี หมายถึง หน่วยงานที่ควบคุม กำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

7. โรงเรียน หมายถึง สถานที่จัดการศึกษาของรัฐและของเอกชน ที่จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 อยู่ภายใต้การควบคุม กำกับ ติดตาม และได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี